(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osastoa soveltamalla annetut säädökset)

NEUVOSTON YHTEINEN KANTA 2003/319/YUTP,

8 päivältä toukokuuta 2003,

Euroopan unionin tuesta Lusakan aseleposopimuksen täytäntöönpanolle ja rauhanprosessille Kongon demokraattisessa tasavallassa sekä yhteisen kannan 2002/203/YUTP kumoamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 15 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unioni katsoo, että Kongon demokraattisessa tasavallassa voidaan saavuttaa kestävä rauha ainoastaan toteuttamalla kaikille osapuolille oikeudenmukainen ja neuvotteluihin perustuva rauhanjärjestely, kunnioittamalla Kongon demokraattisen tasavallan alueellista loukkaamattomuutta ja kansallista suvereniteettia, kunnioittamalla demokratian periaatteita ja ihmisoikeuksia alueen kaikissa valtioissa sekä hyvien naapuruussuhteiden ja valtioiden sisäisiin asioihin puuttumattomuuden periaatteita ottaen samalla huomioon Kongon demokraattisen tasavallan ja sen naapurimaiden turvallisuusedut.

(2) Kongon demokraattinen tasavalta, Angola, Namibia, Ruanda, Uganda, Zimbabwe ja myöhemmin Kongon vapautusliike (Mouvement pour la Libération du Congo) ja Kongon demokraattinen kokoomus (Rassemblement Congolais pour la Démocratie) allekirjoittivat Lusakan aseleposopimuksen 10 päivänä heinäkuuta 1999. Tämän jälkeen allekirjoitettiin Kongon demokraattisen tasavallan ja Ruandan välinen Pretorian sopimus 30 päivänä heinäkuuta 2002, Kongon demokraattisen tasavallan ja Ugandan välinen Luandan sopimus 6 päivänä syyskuuta 2002 ja Kongon sisäiseen vuoropuheluun liittyvät Pretorian sopimukset 17 päivänä joulukuuta 2002 ja 6 päivänä maaliskuuta 2003.

(3) Laekenissa 15 päivänä joulukuuta 2001 kokoontunut Eurooppa-neuvosto ilmoitti tukevansa täysin Lusakan aseleposopimusta.

(4) Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto on hyväksynyt päätöslauselmat 1234 (1999), 1258 (1999), 1291 (2000), 1304 (2000), 1332 (2000), 1341 (2001), 1355 (2001), 1376 (2001), 1399 (2002), 1417 (2002), 1445 (2002), 1457 (2003) ja 1468 (2003).

(5) Neuvoston yhteinen kanta 2002/203/YUTP 11 päivältä maaliskuuta 2002 Euroopan unionin tuesta Lusakan aseleposopimuksen täytäntöönpanolle ja rauhanprosessille Kongon demokraattisessa tasavallassa [1] olisi kumottava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN YHTEISEN KANNAN:

1 artikla

Tämän yhteisen kannan tavoitteena on tukea Lusakan aseleposopimuksen, useiden sekä sisäisten että kansainvälisten, vuonna 2002 ja 6 päivänä maaliskuuta 2003 tehtyjen rauhansopimusten, sekä Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston asiaankuuluvien päätöslauselmien ja Kongon demokraattisessa tasavallassa käynnissä olevan koko rauhanprosessin täytäntöönpanoa.

2 artikla

Euroopan unioni tukee toimia, joihin Yhdistyneet Kansakunnat ja Afrikan unioni ovat ryhtyneet Lusakan aseleposopimuksen, Pretorian sopimuksen (heinäkuu 2002), Luandan sopimuksen (syyskuu 2002) ja Kongon sisäisen vuoropuhelun puitteissa Pretorian sopimusten (joulukuu 2002 ja maaliskuu 2003) täytäntöönpanon sekä turvallisuusneuvoston asiaa koskevien päätöslauselmien täytäntöönpanon tukemiseksi, sekä toimii tiiviissä yhteistyössä näiden järjestöjen ja muiden asiaankuuluvien kansainvälisen yhteisön toimijoiden kanssa tämän yhteisen kannan täytäntöönpanossa.

3 artikla

Euroopan unioni pyrkii toiminnassaan edelleen siihen, että Lusakan sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet noudattavat tiukasti aseleposopimusta, ja se tukee tämän vuoksi Yhdistyneiden Kansakuntien Kongon demokraattisessa tasavallassa olevien tarkkailijajoukkojen (MONUC) ja yhteisen sotilaskomission toimintaa (JMC). Palauttaen mieleen kiitelleensä ulkomaisten joukkojen poisvetämistä Kongon demokraattisesta tasavallasta Pretorian (heinäkuu 2002) ja Luandan (syyskuu 2002) sopimusten mukaisesti Euroopan unioni vaatii kaikkien ulkomaisten joukkojen täydellistä vetäytymistä Kongon demokraattisesta tasavallasta Lusakan sopimuksen, Pretorian ja Luandan sopimusten ja tältä pohjalta tehtyjen päätösten samoin kuin asiaa koskevien turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisesti. Tilannetta seuraavat tarvittaessa Yhdistyneiden Kansakuntien Kongon demokraattisessa tasavallassa olevat tarkkailijajoukot.

[1] EUVL L 68, 12.3.2003, s. 1.

4 artikla

Euroopan unioni katsoo, että Kongon demokraattisen tasavallan ja Ruandan välillä (heinäkuussa 2002) sekä Kongon demokraattisen tasavallan ja Ugandan välillä (syyskuussa 2002) tehty rauhansopimus ovat merkittävä edistysaskel allekirjoittajaosapuolten välisten suhteiden normalisoinnissa sekä kestävän rauhan palauttamisessa Suurten järvien alueella. Euroopan unioni katsoo, että nämä sopimukset on ehdottomasti pantava täysimääräisesti täytäntöön ja että sen olisi tapahduttava samassa rakentavassa hengessä, joka johti kokonaissopimuksiin, ja kehottaa osapuolia olemaan tukematta kyseisten sopimusten vastaisia paikallisia ryhmittymiä.

5 artikla

Pitäen mielessä, että ulkomaisten ja Kongon ryhmittymien välillä on tehtävä ero, Euroopan unioni tukee aseellisten ryhmittymien sotilaiden aseistariisuntaa, kotiutusta, palauttamista, yhteiskuntaan sopeuttamista ja uudelleensijoittamista koskevan operaation (DDRRR) pikaista toteuttamista Lusakan ja Pretorian sopimusten mukaisesti, joka on myös keskeinen tekijä rauhan palauttamisessa alueelle. Euroopan unioni muistuttaa, että operaatio on toteutettava vapaaehtoiselta pohjalta kaikkien Lusakan sopimuksen allekirjoittaneiden osapuolten osallistuessa yhteistyöhön, ja sille on voitava saada kansainväliseltä yhteisöltä tukea yhteensovitetun toiminnan muodossa. Euroopan unioni tukee Yhdistyneiden Kansakuntien tarkkailijajoukkojen, TPVM:n (Third Party Verification Mechanism) ja yhteisen sotilaskomission toimintaa asiaa koskevien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien, Lusakan sopimuksen ja Pretorian sopimuksen (heinäkuu 2002) mukaisesti. Euroopan unioni tukee edelleen DDRRR-operaatiota tarkoituksenmukaisin toimin, erityisesti tukemalla useaa maata koskevaa kotiutus- ja sopeuttamisohjelmaa (MDRP) Suurten järvien alueella.

Euroopan unioni tukee edelleen Kongon demokraattisen tasavallan hallituksen toteuttamia toimia yhteistyön tekemiseksi Ruandan kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa ja kehottaa sitä toimimaan niin edelleen.

6 artikla

Euroopan unioni vahvistaa tukevansa Kongon demokraattisen tasavallan siirtymäkautta koskevaa laajaa ja kattavaa sopimusta, joka allekirjoitettiin Pretoriassa 17 päivänä joulukuuta 2002, sekä 6 päivänä maaliskuuta 2003 allekirjoitettua Pretorian sopimusta, joka koskee siirtymäkauden perustamista sekä turvallisuuteen ja armeijaan liittyvää muistiota Kongon sisäisen vuoropuhelun puitteissa. Euroopan unioni kehottaa allekirjoittajaosapuolia panemaan näiden sopimusten määräykset täytäntöön vilpittömin mielin ja muodostamaan yhdessä kaikkia osapuolia edustavan siirtymäkauden kansallisen hallituksen, joka johtaisi Kongon demokraattista tasavaltaa seuraaviin demokraattisiin vaaleihin asti tavoitteena saada nopeasti palautettua edustava demokratia, joka on maan kestävän ja oikeudenmukaisen kehityksen tae. Euroopan unioni on valmis tukemaan näiden sopimusten täytäntöönpanoa. Euroopan unioni antaa täyden tukensa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin erityislähettiläälle tämän Kongon sisäiseen vuoropuheluun liittyvässä tehtävässä. Euroopan unioni vahvistaa olevansa valmis tukemaan siirtymäkautta heti kun instituutiot on perustettu, sellaisten hankkeiden avulla, joiden kohteina ovat väestölle annettava apu, valtion rakenteiden lujittaminen, maan talouden jälleenrakentaminen sekä DDRRR-operaatioon liittyvät hankkeet. Tässä yhteydessä Euroopan unioni pitää tärkeänä liittymistä Kongon demokraattisen tasavallan ja kansainvälisten rahoituslaitosten välisiin sopimuksiin, erityisesti Kongon demokraattisen tasavallan hallituksen ja Kansainvälisen valuuttarahaston kesken tehtyyn köyhyydenvähentämis- ja talouskasvurahastoa (PRGF) koskevaan sopimukseen.

7 artikla

Euroopan unioni kehottaa lopettamaan välittömästi aseellisen selkkauksen ja väkivaltaisuudet kaikkialla Kongon demokraattisessa tasavallassa. Euroopan unioni tuomitsee jyrkästi äskettäin maan itäosassa ja erityisesti Iturin alueella tapahtuneet julmuudet. Tekoihin syyllistyneet on saatava oikeuden eteen. Euroopan unioni muistuttaa, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöä voidaan soveltaa kaikkiin kansanmurhiin, ihmisyyttä vastaan tehtyihin rikoksiin ja sotarikoksiin Kongon demokraattisen tasavallan alueella sen jälkeen kun perussääntö on (1 päivänä heinäkuuta 2002) tullut voimaan. Euroopan unioni vaatii ulkomaisten joukkojen täydellistä vetäytymistä Iturin alueelta sekä DDRRR-operaation tehostamista, Yhdistyneiden Kansakuntien Kongon demokraattisessa tasavallassa olevien tarkkailijajoukkojen toimeksiannon täysimääräistä täytäntöönpanoa sekä rauhanpyrkimyksiä, joilla on keskeinen merkitys vakauden saavuttamisessa Iturin ja Kivujen alueella. Euroopan unioni vaatii kaikkia Iturin alueella olevia joukkoja lopettamaan siellä olevan selkkauksen ja vetoaa kaikkiin osapuoliin, jotta ne toimisivat kaikilta osin yhteistyössä Iturin rauhan palauttamista käsittelevän komission (IPC) perustamiseksi. Euroopan unioni vaatii myös sellaisten joukkojen ottamista mukaan Iturin rauhan palauttamista käsittelevään komissioon, jotka eivät ole sitä vielä tukeneet. Euroopan unioni uskoo, että Iturin rauhan palauttamista käsittelevällä komissiolla on paremmat mahdollisuudet päästä yhteisymmärrykseen puolueettoman puheenjohtajan johdolla ja ulkomaisten joukkojen täydellisen vetäytymisen pohjalta. Euroopan unioni kehottaa Kongon demokraattisen tasavallan, Ruandan ja Ugandan hallituksia käyttämään kaiken vaikutusvaltansa jännityksen lopettamiseksi ja toimimaan sen varmistamiseksi, että Iturin alueella on edellytykset Luandan sopimuksen (syyskuu 2002) täytäntöönpanemiseksi menestyksellisesti. Euroopan unioni toteaa, että Luandan sopimusta on äskettäin muutettu tätä varten Dar es Salaamissa helmikuussa 2003, ja kehottaa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1468 (2003) mukaisesti Ugandan hallitusta noudattamaan sitoumustaan vetää joukkonsa alueelta viipymättä.

8 artikla

Euroopan unioni tuomitsee luonnonvarojen laittoman hyödyntämisen, joka on yksi neljä vuotta kestäneen sodan syistä ja seurauksista sekä pitkittynyttä konfliktia ruokkiva tekijä YK:n asiantuntijalautakunnan äskettäisen Kongon demokraattisen tasavallan luonnonvarojen ja muiden rikkauksien laitonta hyödyntämistä koskevan raportin mukaan. Euroopan unioni kehottaa kaikkia valtioita tekemään asiaankuuluvat johtopäätökset lautakunnan tekemistä havainnoista ja kehottaa kaikkia valtioita toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet. Euroopan unioni tukee Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1457 (2003) sovittua toimintaa, jonka pitäisi auttaa lopettamaan tällainen hyödyntäminen. Euroopan unioni on valmis tekemään yhteistyötä lautakunnan kanssa täyttääkseen uuden tehtävänsä.

9 artikla

Ottaen huomioon 6 artiklassa esitetyt ehdot Euroopan unioni varmistaa Kongon demokraattiselle tasavallalle annettavan asianmukaisen kehitys- ja humanitaarisen avun ja antaa tukensa siirtymäkauden hallitukselle maan jälleenrakennusta ja kehitystä varten huolehtien siitä, että se tulee maan koko väestön ja kaikkien alueiden hyödyksi ja että se edistää dynaamisesti ja ennakoivasti rauhanprosessia tukemalla Kongon valtion jälleenrakentamista, hyvän hallintotavan palauttamista, taloudellisen tilanteen parantamista sekä ihmisoikeuksien kunnioittamista. Neuvosto panee merkille komission aikomuksen pyrkiä edelleen näihin tavoitteisiin.

10 artikla

Euroopan unioni ottaa yhteistyössään Kongon demokraattisen tasavallan konfliktiin osallisiksi joutuneiden alueen maiden kanssa huomioon toimet, joita ne toteuttavat aselepo- ja rauhansopimusten ja 2 artiklassa mainittujen turvallisuusneuvoston päätöslauselmien täytäntöönpanemiseksi.

11 artikla

Euroopan unioni tukee edelleen Arushan sopimukseen perustuvaa Burundin rauhanprosessia, jonka onnistuminen liittyy Kongon kriisin ratkaisuun ja joka itsessään voi edistää rauhaa ja vakautta Suurten järvien alueella. Euroopan unioni tukee Suurten järvien alueen rauhaa, turvallisuutta, demokratiaa ja kehitystä käsittelevän kansainvälisen konferenssin pitämistä heti, kun Lusakan ja Arushan rauhanprosessien kehittyminen sen mahdollistaa ja kun asianomaiset valtiot niin päättävät.

12 artikla

Euroopan unioni varaa oikeuden muuttaa Lusakan aseleposopimuksen ja myöhempien sopimusten täytäntöönpanoa tukevia toimia tai peruuttaa ne, jos sopimuksen osapuolet eivät noudata niiden ehtoja.

13 artikla

Kumotaan yhteinen kanta 2002/203/YUTP.

14 artikla

Tämän yhteisen kannan täytäntöönpanoa seurataan säännöllisesti erityisesti Kongon demokraattisen tasavallan rauhanprosessin kehittymisen huomioon ottamiseksi.

15 artikla

Tätä yhteistä kantaa noudatetaan päivästä, jona se hyväksytään. Sitä tarkastellaan uudelleen ottaen huomioon alueen tapahtumat. Uusi päätös tehdään joka tapauksessa ennen 8 päivää toukokuuta 2004.

16 artikla

Tämä yhteinen kanta julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 8 päivänä toukokuuta 2003.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. CHRISOCHOÏDIS